

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs In Primam Digesti Novi

Bartolus

Lvgdvni, M.D.LXVII.

Ad legem iuliam ambitus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96158](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96158)

consecrata publice, ut hic dicitur. Secundus est qui appellatur quasi sacrilegium, quod est qui accipitur de aliquo consecrato privatim, ut hactenus in. Tertium genus sacrilegii ponitur in si. gl. de quo dicitur in l. i. j. in. C. eo. Circa istam legem queritur que sint res consecrate publice, vel privatim. Solo. dicit multa vbi. ba. Tu dicit, quod res consecrata publice, est ecclesia, que est consecrata ad publicum usum omnium. Sunt et quedam ecclesie private, ut oratoria, que nobiles habent in domibus eorum, et fratricitates, et tunc ista dicitur consecrata privatim pro se tantum, non ad usum aliorum.

ADDITIONES.

Alex. Quero quotuplex dicitur. s. eo. in l. diuus. Quot autem modis fiat ipsum sacrilegium, vide no. per Pal. in l. in. C. de furt. et ibi etiam qualiter sacrilegium sumatur in statutis, an in ius civile an in ius Canonicum. vbi et dicitur quod familia sacrilegi repellitur de legitimis actibus. Pro quo dicitur in i. in. c. venerabilem. de elec. Et qui de illo qui percutit imaginem Dei, quod debeat mori. text. est in l. in. c. canonici. de off. ad. in. vi. Adde. an sacrilegi possint vbiq. et a quocunq. capi, et an sint remittenda ad loca delicti. Bal. conf. c. xxiij. ff. lib.

1. C. de assariis cōis qualiter teneatur de pecunia, quā h̄ apud eum. Et qualiter teneant plures, qui peculatum commiserunt. 2.

Labeo dicitur s. pro. de terminatum, quid sit sacrilegium. hic Jurist. conf. querit, quid sit peculatus, et adducit definitionem Labeonis. Et hoc habet per C. de assariis cōis l. Jul. peculatus non tenetur, sed tenet l. Jul. de residuis. si quid apud eum remanisset de pecunia cōis. Hic dicitur, quod ille crimen peculatus committitur, cuius periculo reo non fuit. Quero quid si plures peculatum commiserunt. Rū. crimen peculatus, ut videtur, committitur ab eo, cuius periculo reo non fuit, sic ab eis qui officiales non fuerunt, et ideo quilibet tenetur in solidum l. C. de cont. fur. l. si quis id quod s. h. s. de fur. om. iud. sed si essent officiales, qui pecuniam publicam traherent, sic tenerentur. l. Jul. de resid. v. s. eo. l. lege. §. lege Julia. et tunc omnes tñ vna pena. l. si multi. s. de public. r. s. de adm. tu. l. tres tutores. dicit in l. si. s. ad l. Cor. de licar.

LEX X.

- 1. Recipiens pecuniam fisco debitam, ut det fisco post annum tenetur lege Julia de residuis.
- 2. Capi personaliter, quoniam quis possit tam pro debito, quam pro crimine, et quo.
- 3. Appendi debitoris in domo cautela, ut pro aliquo contemptu iudicis condemnatur, et tunc poterit in domo capi, et carcerari pro debito, et ibi recommendari.
- 4. Cessio bonorum in causis fiscalibus, admittitur, quoniam quis non fuit contumax in soluendo.

Am eo dicitur s. labeo, et est bon. §. Mo. modus ergendi a debito re fisco. Mo. quod corpus retinendo. Et hactenus, quod ille qui accipit pecuniam fisco debitam, ut det fisco non tenetur l. Jul. de resid. nisi post annum. Et ex hoc apparet sol. s. h. s. c. l. sacrilegi. §. eodem capite. Nam ibi non accipit pecuniam, ut refert fisco, sed accipit pro se, fingens se creditore fisci. Et secundo not. quod debitor potest personaliter capi pro debito fisco. Circa quod queritur, utrum et quoniam quis possit capi. Circa quod dicitur, quid queris, an possit capi a privato, tunc pro debito pecuniario regulariter capi non potest, non est fingulis, de reg. iur. §. aliter in casu l. aut p̄tor. §. si debitor. s. de his que in frau. cre. p̄orie vero in ipso actu criminis, vbi cumq. crimen capitale committitur, ut crimen quod ingerit penam corporalem, potest quis personaliter capi a quocunq. privato, ut C. de rap. vir. l. j. et l. i. q. in seruitutem. in si. s. de fur. l. capite quinto. s. de adul. dum tñ ducatur ad iudicem intra ipsi statutum d. l. capite quinto. s. de adul. Ad idem in facit, C. de mal. r. math. l. h. et l. j. C. de salino. Si vero queris, an possit capi a iudice, seu iudicis autoritate, et p̄ cá criminali indistincte potest capi et de domo exibi: ut C. de off. dicitur. l. i. et no. §. de reg. iur. l. nemo de domo. et quod no. in l. pleriq. s. de in ius voc. §. aliter in muliere. c. d. l. j. C. de off. dicitur. in. et aut. ibi posita. Si vero quis, an possit capi p̄ cá pecuniaria, tunc aduerte aut est debitor fisco, et potest personaliter capi, ita loquitur hic: non tñ in carceribus ponit. l. nemo carcerem. C. de exac. trib. lib. x. nisi p̄ssat in contumacia, ut ibi dicitur. Si vero pro debito privato, et tunc aliter quo tpe fuerat in iudicio, de s̄stendo in iure p̄misit, et non stetit, dicitur capi: ut in aut. de exhib. re. s. §. si vero etiam quidam. et C. quō et quoniam iud. l. consentaneum. et ibi no. sed si in iudicio nunquam fuit, et cautionem non dedit, tunc iudex non cogit eum facere capi, nisi

prius eum citet. d. l. consentaneum. et ibi no. p̄ tñ si vult eum facere capi, ut veniat, non ut in carcerem ponat: ut no. in d. l. plerique. s. de in ius voc. tñ de domo non exibat, ut ibi dicitur. Ponere vero in carceribus non potest pro debito iudicis, nisi eum condempnatus est l. C. qui bo. ced. pos. a quibus carceribus liberat cedendo bonis, ut ibi dicitur. Et ideo est consilium, quod quoniam debitorem tuum non potes facere capi, nunquam exiit de domo, quod tu facias eum condempnari de contemptu mandati: et si criminaliter fisco tenet, poterit et capi in domo, quod pro criminali capitur, ut dictum est, d. l. plerique, de in ius voc. et no. in d. l. nemo de domo. §. de reg. iur. et sic poterit in domo capi. Et cum erit in carceribus positus, poterit ibi pro debito pecuniario in carceribus recommendari p̄ materiam quod dicitur vobis. s. in l. j. in si. de cust. reo. Et Quero, iuxta predicta an in causis fiscalibus bonorum cessio admittatur. Istam querit C. qui bo. ced. pos. l. i. in j. et ibi dicit, si quidem fuit contumax in soluendo, tunc non admittitur cessio bonorum, alias sic, d. l. nemo carcerem. C. de exac. trib. lib. x.

ADDITIONES.

- a. Alex. Quero utrum in possit quis capi pro debito, vide per Mod. in l. de act. §. i. per Jnn. post d. Ant. in c. h. de pig.
- b. Dom. Possit capi. Et de hoc aliquid per Ro. conf. c. xxiij. et ibi ponit an statutum permittens capi debitorem, vel debitorem debitorem sit in ius eorum, et an comprehendat debitorem ex legali causa, an tali statuto gaudeat forensis, et vide Soc. conf. c. xxiij.
- c. Alex. Pro actu. Et de Bal. in l. finali. C. de decur. lib. x.
- d. Alex. Capta iudice. Et de Bal. in l. consentaneus. C. quō et quoniam iud. vbi dicit, quod in criminali semper incipit p̄ta captura. Idem potest dici in civilis ratione suspicionis, et ibi et dicit post Bar. quod in criminali possit incipi a captura et Bal. in l. C. de his qui latr. et ibi etiam ponit de pena indebiti captentis. Adde quod litem necessariam ad hoc ut quis possit quem facere personaliter detineri pro debito, Ro. conf. c. celi. et c. c. x. Bald. conf. pl. cum seq. xliij. lib.
- e. Dom. Salit in muliere. Et sic sentit Bar. quod mulier non potest capi pro crimine iudicis, et sequitur do. Idem in casu de pig. sed Jo. de Jmo. ibi dicit, quod illa l. non loquitur in crimine, sed in debito: idem dicit tunc esse recurrendum ad aut. hodie nouo iure. C. de cust. reo. ego late dixi in d. c. h. et ibi saluam Bar. a mo. i. s. s. f. End. Barb. Et ideo est. Adde hic Jo. de Jmo. post d. Idem in c. de pig. et que ibi dixi.
- g. Alex. Iste tenetur. Cautela ad hoc ut quis possit facere capi debitorem suum, qui nunquam exiit de domo, quod sing. no. et vide de plene Jnn. de act. §. h. et sequitur Ang. in l. plerique, de in ius voc. et no. Ro. in l. i. §. p̄to. s. de dam. infec. et Pau. de Ca. in l. contumacia. s. de re iud. et ibi habes.
- h. Alex. Cessio admittatur. An in causis fiscalibus admittatur cessio bonorum, vide Bar. in l. j. de cel. bo. et Bal. in d. l. j. C. qui bo. ced. pos.

Ad legem Juliam de ambitu. Tit. xiiij.

LEX VNICA.

- 1. Lex Julia de ambitu cessat in curia Romana. Simonia non punitur, ut dicitur.
- 2. Pecuniam etiam palam non licet dare, pro habito honore cum administratione, sed sine administratione sic.
- 3. Honorem precibus petere, quoniam licet.
- 4. Aditris continendo alios, releuantur ab infamia, et admittuntur ad honores.

Eclex dicitur s. per hac lege, quod in curia Romana cessat lex Julia de ambitu: et hoc omnia pertinent ad Papam, et hoc quo ad ipsum Papam. Sed vtriusque hoc observare quod ad ipsos, qui sunt adherentes Papae. Et ideo scitis, quod Decretis fecerunt multas constituciones in trac. de simonia, que est idem, quod ambitus nullam novam constituciones fecerunt. Ro. quod simonia non puniatur, ut dicitur. Et Op. liceat dare pecuniam pro habito honore, l. hoc iure, s. de don. l. i. §. i. de pollic. et Bald. dare palam licet clam, et in secreto non licet, vbi dicitur, istud tenementi. Istud verum est pro honore sine administratione, quod tunc non licet dare pecuniam palam, sed pro honore cum administratione nullo modo licet dare. Ita loquitur tñ. ut videtur. sine quoquo suffra. per totum. Quod querit gl. vtriusque licet p̄ibus petere honorem, vel quod si alius dedit pro me igno rante, pecuniam: dicitur vtriusque in gl. Aliter tenementi, quod dicitur, quod qui conuenerit alii, restituit in integrum, quod est utile scire ad multa, pro multis mitratibus, qui sunt in terra ista, ut conueniendo alios releuentur, et admittantur ad honores, si ex illa causa fuerint mitrati. Secunda Bar. super. ff. nouo. Dd

ADDITIONES.

- Alex.** C. sine administratione. An liceat aliquid dare pro honore. vide no. in l. Barbarius. s. de off. pzet.
- Clau. de Seyf.** C. Et ind. sine quoq. suffra. Adde q. ille qui dat pecuniam. vt habeat talem honorem cum administratione. plunitur habere animum malefaciendi. r. indebite lucradi. vt no. Bar. per illum tex. in l. j. C. de morileg. lib. x. facit tex. in s. ite si propter inimicitias. Justi. de exco. tu.

S. Item is qui. Opp. s. ad l. Jul. de vi publ. l. s. Sol. ille qui instituit nouum vecti. etiam si non exegit. tenetur hac lege. r. constitutionib' pzin cipium postis. C. no. vecti. l. s. Sed si instituit. r. exerceat. tunc etiam tenetur lege Julia. vt lege pzia.

- i** **Pena legis** Julie de ambitu. est duplex. r. vna exacta. alia tollitur.
- 2** **Ingressi domum** iudicis studiose. vt capiet benevolentias. tenetur lege Julia de ambitu.

S. Et si quis. Habes hic tres casus. in quibus lex Jul. ambitu. hz locum. Quero. vtru sit alius casus. Et addit quartum casus. vt C. eo. l. j. dic vt ibi. Quero. que fuit ista lex iudiciaria. Dicit gl. quedam lex. que fuit facta ad interpretatione. l. Jul. ambitu. Et Quero. que sit pena huius legis: Rn. due sunt pene. vna est centum aureo. de qua loquitur hic. alia est pena. quadrupli. l. s. C. ad l. Jul. repe. tu vna exacta tollitur alia. cum vtraq. competat ad vindictam.
- 2** **l. pzet. s. j. s. de iniur.** Quero. vtrum f. hoc sit verum in disticte. q. ingrediens domum iudicis hac lege teneatur: Rn. non. nisi quis studiose intraverit. vt capiet cum eo familiaritatem. vt ei fauere. quod tene menti.

Ad senatusconsultum Turpilianum. Tit. xvj.

LEX I.

Statutum an valeat q. capiens hominem. r. ducens in for. tiam cois habeat tantum.

Libertum. **Aides** hic b. g. emptor. r. venditor hominis liberti. fir hac lege. Quero. ciuitas c. facit statutum. quicunq. duxerit talem hominem captus in for. tiam cois. habeat tñ a cois. an valeat statutum: Et q. non. t. que est p. bonos mores. r. est delictum emere. vel vendere libertum hominem. vt hic. q. hoc est verum. nisi ille sit hostis ciuitatis. q. tunc potest statui pretium capienti. l. non omnes. in s. j. de re mil.

ADDITIONES.

- 1** **Siliberum.** Pro concoz. aduerte. pzonium. q. quicunq. ceperit malefactor. r. pñauerit. habeat puta centum. vs. ita Bar. in l. cum nauarchozum. C. de nau. lib. xj. Contrarius tñ allegatur fm do. Alex. in addi. ibidem. in hac l. ad l. s. vnam. de plagia. volens. q. non valeat statutus. q. est p. bonos mores. nisi cet hostis ciuitatis. l. non oes. s. fm. de re mil. Tu dic. q. possit diuulsi fieri casus. q. aliud est pzonium de capiendo. q. sonat in iurisdictionem: r. aliud est statuere. que statuta aliquando sunt a non hntibus iurisdictionem. vt in l. oes. populi. s. de iust. r. iur. cum si. Et si dicatur. nonne pzet. ponit Bar. iurisdictionem in statutibus. dum statuunt super captura: Rn. q. non. cum etiam populi. r. villatenses qui non hnt iurisdictionem. imo etiã pzinati possint capere vt ducant ad superiores. de quo p. Bal. r. alios in l. s. C. de exbi. reis.
- 2** **Dom.** C. Aides hic. Adde do. Abb. in c. j. de fur.
- 3** **Alex.** C. Quero. ciuitas. An valeat statutum. q. quicunq. duxerit hominem in for. tiam cois. habeat pzinum a comuni. Et adde q. vs. statutum. q. quicunq. ceperit banntum. si est banntus. efficiatur etius. vt no. Bal. in l. j. C. qui ad li. procla. non lic. quem vide. facit optime quod no. Bal. in l. j. in s. pzin. s. de iust. r. iur. r. vide Bar. in l. cum nauarchozum. in s. C. de nau. lib. xj.

LEX III.

Lege Fania. Quero. quo faciunt isti car. dinales. seu magni dñi. q. vnu manum. vel vnum cantorem. vel vnum aptum seruito rem sibi inuicem donant. an incidant in banc legem: Rn. non. q. non dant eos. vt eos sua libertate pziuent: sed donant. vt ita sint liberi. r. stent libere apud alium. sicut libere stabant apud donantem illo volente. r. licet q. non faciant dolo malo non fir hac lege. vt. s. de lib. ho. exbi. l. iij. s. j. r. s. seq.

ADDITIONES.

- 1** **And. Bar. b.** C. Lege Fania. No. pro dominis dantibus seruitores vni alteri. vide do. Abb. in c. j. de fur.

LEX VI.

On statim. Quero in hac lege. quo cogno scatur plagarius a fure: r. in ca. hoc sunt due opi. Vna est gl. in l. si abducta. C. de fur. que est. q. ille est plagarius. qui hz in consueta di ne facendi hoc. scz seruos alienos subtrahere. r. sibi habere. Alia est opi. s. eo. l. j. r. Bzo in sum. huius titu. sr. Aut hz animum celandi dño. e tunc of plagarius: Aut non hz animum celandi dño. sed tñ sibi vult habere. r. tunc non of plagarius. sed fur. vt hac lege: bec opi. cõter tenetur.

ADDITIONES.

- 1** **Alex.** C. Quo cognoscatur. Differentia est inter furem. r. plagiarium. vide per Bar. in l. si abducta. C. de fur.

S. Lege Fania. Qui ergo hominem liberuz sub. trahit. r. celat. of plagarius. Et tempore quo eram hic in studio. quidam erant condemnati lege Fania de plagarijs. ex eo q. vnum iuuenem subtraxerunt.

Ad legem Favianam de plagarijs. Tit. xv.

LEX I.

- 1** **Calumnia aliud est. r. aliud est temeritas.**
- 2** **Accusatio ex lege** Rbenmia. an sit publici iudicij.
- 3** **Pena calumnie in hntibus penam ordinariam est similitudo** supplicij. in alijs arbitrio iudicis imponitur.
- 4** **Tres modi procedendi super calumnia.**
- 5** **Iudex intra quantum tps poterit super calumnia pcedere.**
- 6** **Calumnia qualiter probetur. r. an pzetumatur p non. pbantem.** r. non est pzetumatio iuris. r. de iure. Sama publica inducit infum errorem. vt quis excusetur a calumnia. vel si est dictum a personis fide dignis. Iudex antequam condemnet de calumnia. dz dare terminum ad faciendum suam defensionem.
- 7** **Iudex qñ pronunciat super delicto. an lex pronunciet de pena.**
- 8** **Iudex ante sniam pot angere vel minuire penam. post non.**
- 9** **Iudex si statuat pro delicto minorem penam q. deberet. an lex suppleat maiorem.**
- 10** **Clausula. saluo. r. reseruat. r. adiecta in condemnatione. quid operetur.**
- 11** **Juramentum calumnie. lz excuset a calumnia pzetumpta. nō tñ excusat a condemnatione expensarum propter temeritate. vel propter contumaciam.**
- 12** **Calumnia quando apparere videns in parte. r. in parte nã. qua liter quis condemnatur in expensis.**
- 13** **Condemnatio expensarum. debet fieri in criminalibus officio iudicis.**

Accusatorum. Primo st accusato. res tripliciter delinquere. Secundo. illa tria delicta enumerat. Tertio. psequitur illa tria delicta per ordinem. Secunda ibi. calumniari. Tertia ibi. calumniatoz. r. ibi vsq. ad s. pñaricatozem. ponit de calumia toze. abinde vsq. ad s. si q. aut. ponit de pñaricatoze. Tertio in s. si quis aut ab accusatione. ponit de tergieratoze. vsq. ad s. legis. Et ista pars que incipit calumniatozibus. diuidit in tres partes: Primo dicit calumiatorem puniri. Secundo ponit modum pcedendi. Tertio. modum. r. effm. pñunciandi. Secunda ibi sed non vtis. Tertia ibi. nam si quidem. In s. queri pt. not. tex.

- 1** **q. aliud est calumnia. aliud est temeritas.** C. l. itea l. istam que.
- 2** **ro. vtrum accusatio ex l. Rbenmia sit pub. iudicij. vel pzia.** Et que est hic in verb. ab accusatione. vid. dicere. q. publici iudicij. Dy. vt rep. bendere istam glo. dicens. q. lz ex publico erie descendat. tñ est pziua. l. iij. s. de pua. Sed certe illa lex non loquitur de calumiatore. sed loquitur in desistente. Sz p. Dy. s. gl. vt casus expñus in l. palaz. s. si qua calumnia iudicio. s. de ri. nup. Sed gl. ibi rñdet. q. non vt damnari pub. iudicio. quantum ad impediendas nuptias: s. quantum ad alia sic. ita ibi st gl. quis gl. pto e verã. cuz pena calumnie sit similitudo supplij. r. similitudo pene. Sed si non est pub. iudicium. sicut pzinu. non effe equalitas pene. r. Secundo q. ro. que sit pena calumie: Glo. in verb. calumiatozibus. dicit. r. bñ. similitudo supplicij in his. que hnt penam ordinariã. In his vero que hnt penã exor dinariam. tunc est pro iudicis motu. l. s. C. de accu. cuz si. C. Ce mo f. ad secundam par. circa quam quero. quis sit modus pcedendi in erie calumnie: Et hic aduertatis. circa hoc. hic sunt mul te glosselle. Sed veritas est. q. vnus est modus pcedendi ppo sita accusatione ordinariã: r. iste modus ponitur in gl. huius s. calum.